2017. december 12., kedd

I

(Állásfoglalások, ajánlások és vélemények)

ÁLLÁSFOGLALÁSOK

EURÓPAI PARLAMENT

P8_TA(2017)0485

EU–Kazahsztán megerősített partnerségi és együttműködési megállapodás (állásfoglalás)

Az Európai Parlament 2017. december 12-i nem jogalkotási állásfoglalása az egyrészről az Európai Unió és tagállamai, másrészről a Kazah Köztársaság közötti megerősített partnerségi és együttműködési megállapodásnak az Unió nevében történő megkötéséről szóló tanácsi határozatra irányuló tervezetről (12409/2016 – C8-0469/2016 – 2016/0166(NLE) – 2017/2035(INI))

(2018/C 369/01)

Az Európai Parlament,

— tekintettel a tanácsi határozat tervezetére (12409/2016),

— tekintettel az egyrészről az Európai Unió és tagállamai, másrészről a Kazah Köztársaság közötti megerősített partnerségi és együttműködési megállapodás tervezetére (09452/2015),

— tekintettel a Tanács által az Európai Unióról szóló szerződés 31. cikkének (1) bekezdésével és 37. cikkével, valamint az Európai Unió működéséről szóló szerződés 91. cikkével, 100. cikkének (2) bekezdésével, 207. cikkével és 209. cikkével, valamint különösen 218. cikke (6) bekezdésének a) pontjával összhangban előterjesztett, egyetértésre irányuló kérelemre (C8-0469/2016),

— tekintettel a megerősített partnerségi és együttműködési megállapodás (MPEM) Federica Mogherini, a Bizottság alelnöke/az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselője (alelnök/főképviselő) jelenlétében történő, 2015. december 21-i, asztanai aláírására,

— tekintettel az MPEM részeinek az EU kizárólagos hatáskörében történő alkalmazására 2016. május 1-jétől kezdődően,

— tekintettel az 1995. január 23-án aláírt EU–Kazahsztán partnerségi és együttműködési megállapodás (PEM) 1999. július 1-jei hatálybalépése óta való folyamatos végrehajtására,

— tekintettel az Európai Parlament 2012. november 22-i, a Tanácshoz, a Bizottsághoz és az Európai Külügyi Szolgálathoz intézett ajánlásokat tartalmazó, az EU és Kazahsztán közötti megerősített partnerségi és együttműködési megállapodásról folytatott tárgyalásokról szóló állásfoglalására ([1]),

— tekintettel a Kazahsztánról szóló korábbi állásfoglalásaira, beleértve a 2016. március 10-i ([2]), a 2013. április 18-i ([3]), a 2012. március 15-i ([4]) és a „Jevgenyij Zsovtisz ügyéről Kazahsztánban” című, 2009. szeptember 17-i állásfoglalást ([5]),

([1]) HL C 419., 2015.12.16., 159. o.
([2]) Elfogadott szövegek, P8_TA(2016)0083.
([3]) HL C 45., 2016.2.5., 85. o.
([4]) HL C 251. E, 2013.8.31., 93. o.
([5]) HL C 224. E, 2010.8.19., 30. o.

— tekintettel a Közép-Ázsiára vonatkozó európai uniós stratégia végrehajtásának állapotáról szóló 2011. december 15-i állásfoglalására ([1]) és az EU Közép-Ázsiára vonatkozó stratégiájának végrehajtásáról és felülvizsgálatáról szóló 2016. április 13-i állásfoglalására ([2]),

— tekintettel a Nemzetközi Tudományos és Technológiai Központ tevékenységeinek folytatásáról szóló megállapodás megkötéséről szóló tanácsi határozat tervezetéről szóló, 2017. január 19-i jogalkotási állásfoglalására ([3]),

— tekintettel a határozattervezetről szóló 2017. december 12-i jogalkotási állásfoglalására ([4]),

— tekintettel a Közép-Ázsiára vonatkozó uniós stratégiáról szóló 2015. június 22-i és 2017. június 19-i tanácsi következtetésekre,

— tekintettel az EU Közép-Ázsiára vonatkozó, 2007-ben elfogadott stratégiája végrehajtásában elért eredményekről szóló, az Európai Külügyi Szolgálat (EKSZ) és a bizottsági szolgálatok által 2015. január 13-án kiadott negyedik jelentésre,

— tekintettel az EU és Kazahsztán közötti éves emberi jogi párbeszédre,

— tekintettel a különféle EU–Közép-Ázsia találkozókra,

— tekintettel eljárási szabályzata 99. cikke (2) bekezdésére,

— tekintettel a Külügyi Bizottság jelentésére és a Nemzetközi Kereskedelmi Bizottság véleményére (A8-0335/2017),

A. mivel az MPEM-nek köszönhetően a két fél közötti politikai és gazdasági kapcsolatoknak észrevehetően mélyülniük és erősödniük kell, a felek közötti különbségek és a sajátos politikai, gazdasági és szociális körülmények tiszteletben tartása és figyelembevétele mellett, Kazahsztán és az EU lakosságát egyaránt szolgálva;

B. mivel az MPEM (1. cikk) megerősítheti olyan lényeges elemek megvalósulásának kereteit, mint például a demokrácia, a jogállamiság, az emberi jogok és a piacgazdaság tiszteletben tartása, amiről már a PME is rendelkezett, feltéve, hogy valamennyi rendelkezés végrehajtása tekintetében egyértelmű referenciaértékeken és határidőkön alapuló, szigorú és hatékony ellenőrzési mechanizmusokat alkalmaznak; mivel új lényeges elemként a megállapodásba került a tömegpusztító fegyverek terjedésének megakadályozása (11. cikk);

C. mivel Kazahsztán az első olyan közép-ázsiai ország, amely MPEM-et írt alá az EU-val; mivel az MPEM – amint valamennyi tagállam és az Európai Parlament jóváhagyja – az 1999-es PEM helyébe lép, és mivel az MPEM szövegét 2015. július 15-én közzétették;

D. mivel az MPEM új együttműködési területek széles skáláját határozza meg, melyek nem csupán az EU politikai és gazdasági érdekeit szolgálják, hanem Kazahsztánt is támogatják a modernizáció általa megcélzott következő szakaszában, egyidejűleg biztosítva az együttműködést a globális kihívások megválaszolása terén, különösen, ami az összes polgár számára biztosított fenntartható társadalmi és gazdasági fejlődést, a kulturális sokszínűség megőrzését, a környezet védelmét és az éghajlatváltozás Párizsi Megállapodás előírásainak megfelelő kezelését, valamint a békefenntartást és a regionális együttműködést illeti;

E. mivel 2016 májusától ideiglenesen alkalmazzák az MPEM kétharmadát;

F. mivel az Európai Parlament hatáskörének keretein belül készen áll arra, hogy tevékenyen részt vegyen a Kazahsztánnal folytatott együttműködés konkrét területeinek, így többek között a parlamenti kapcsolatoknak a kidolgozásában és tartalommal való megtöltésében;

([1]) HL C 168. E, 2013.6.14., 91. o.
([2]) Elfogadott szövegek, P8_TA(2016)0121.
([3]) Elfogadott szövegek, P8_TA(2017)0007.
([4]) Elfogadott szövegek, P8_TA(2017)0484.

2017. december 12., kedd

G. mivel Kazahsztán 2016. január 1-jén csatlakozott a WTO-hoz;

H. mivel Kazahsztán 2012 márciusában csatlakozott a Jog a Demokráciáért Európai Bizottsághoz (Velencei Bizottság);

Az EU és Kazahsztán közötti kapcsolatokra és az MPEM-re vonatkozó általános rendelkezések

1. hangsúlyozza, hogy az EU és Kazahsztán közötti politikai, gazdasági és kulturális kapcsolatok javításának az egyetemes értékek – különösen a demokrácia, a jogállamiság, a jó kormányzás és az emberi jogok tiszteletben tartása – iránti közös elkötelezettségen és közös érdekeken kell alapulnia;

2. megállapítja, hogy Kazahsztán következetesen közeledik az EU-hoz; hangsúlyozza, hogy az ország jelentős mértékben hozzájárult a 2019-ben alapos felülvizsgálatra kerülő EU–Közép-Ázsia stratégia végrehajtásához;

3. üdvözli, hogy az MPEM szilárd alapot teremt a kapcsolatok elmélyítéséhez; megállapítja, hogy Kazahsztán az első olyan közép-ázsiai partner, amellyel az EU MPEM-et tárgyalt meg és írt alá; úgy véli, hogy ez az újgenerációs megállapodás megfelelő modellként szolgálhat, melyet a jövőben a régió más országaira is alkalmazni lehet;

4. üdvözli, hogy a megállapodás az együttműködés fokozására és az EU és Kazahsztán közötti gazdasági kapcsolatok jelentős mértékű fellendítésére törekszik különféle problematikus és közös érdekű területeken, úgymint demokrácia, jogállamiság, emberi jogok és alapvető szabadságjogok, fenntartható fejlődés, kül- és biztonságpolitika, kereskedelem, jogérvényesülés, szabadság és biztonság, valamint további 29 kulcsfontosságú szakpolitikai területen, úgymint gazdasági és pénzügyi együttműködés, energia, közlekedés, környezetvédelem és éghajlatváltozás, foglalkoztatás és szociális ügyek, kultúra, oktatás és kutatás; ösztönzi mindkét felet kötelezettségvállalásaik tevékeny megvalósítására;

5. elvárja, hogy az MPEM előmozdítsa a jogállamiságot, az összes polgár általi demokratikus részvételt, a politikai színtér sokféleségét, az igazságszolgáltatás működését, függetlenségét és pártatlanságát, fokozza az átláthatóságot és a kormány elszámoltathatóságát, javítsa a munkaügyi törvényeket az ILO követelményeivel összhangban, több üzleti lehetőséget teremtsen a kis- és középvállalkozások számára, előmozdítsa a fenntartható környezetfejlesztést, a vízgazdálkodást és az egyéb erőforrásokkal való gazdálkodást, így például a hatékony energiafelhasználást és a megújuló energiaforrások fejlesztését;

6. hangsúlyozza az EU és Kazahsztán közötti MPEM-ről szóló, 2012. november 22-i parlamenti ajánlások jelentőségét és folyamatos érvényességét;

7. emlékeztet arra, hogy a Parlament kihangsúlyozta, hogy az MPEM-re vonatkozó tárgyalások előrehaladását a politikai reformok előrehaladásához és az emberi jogok tiszteletben tartása, a jogállamiság, a jó kormányzás és a demokratizálódás terén elért tényleges előrelépéshez kell kötni, mely téren hasznos volna a Velencei Bizottság ajánlásainak végrehajtása; komoly aggodalmának ad hangot amiatt, hogy a véleménynyilvánítás szabadsága és a békés gyülekezés és egyesülés szabadsága továbbra is korlátokba ütközik; sürgeti az országot a békés gyülekezés és az egyesülés szabadságához fűződő jog kérdésével foglalkozó különleges ENSZ-előadó 2015. januári, kazahsztáni látogatása nyomán készített eredményjelentésében tett ajánlásainak teljes körű végrehajtására;

8. hangsúlyozza, hogy a további lépéseknek a „többet többért” elv alkalmazására kell alapulniuk;

9. üdvözli, hogy az MPEM bevezette egy vízumkönnyítési megállapodás megtárgyalásának lehetőségét az EU és Kazahsztán között, valamint ezzel párhuzamosan a visszafogadásra vonatkozó különleges kötelezettségeket szabályozó megállapodás megtárgyalásának lehetőségét; hangsúlyozza a cserekapcsolatok megerősítésének jelentőségét, különösen az ifjúság körében és tudományos szinten, és ezzel összefüggésben felhív az Erasmus+ program jelentős kiterjesztésére Kazahsztánban;

10. ismételten felhívja a Tanácsot, a Bizottságot és az alelnököt/főképviselőt, hogy:

— biztosítsák, hogy mindkét fél betartsa az MPEM lényeges elemeit, mivel ennek elmulasztása vitarendezéshez (278. cikk) vagy súlyos jogsértés esetén felfüggesztéshez (279. cikk) vezetne;

— határozzon meg referenciaértékeket és határidőket az MPEM végrehajtására;

— hozzon létre átfogó ellenőrzési mechanizmust a Parlament és az EKSZ között, amint az MPEM teljes körűen hatályba lép, beleértve a 2012. november 22-i állásfoglalásában rögzített elemeket;

11. emlékeztet rá, hogy az alelnök/főképviselő, a Tanács és a Bizottság még mindig csak részben tartják be az EUMSZ 218. cikke (10) bekezdését és a Bíróság vonatkozó ítéleteit a Parlament összes tárgyalási dokumentumhoz és kapcsolódó információkhoz való azonnali és teljes körű hozzáférése tekintetében;

12. kéri az EU és Kazahsztán közötti parlamenti együttműködési bizottságot, hogy frissítse eljárási szabályzatát annak érdekében, hogy biztosítsa a demokratikus felügyeletet a már hatályba lépett, ideiglenesen alkalmazott területek tekintetében, éljen előjogával, és fogadjon el ajánlásokat, valamint készüljön fel az egész MPEM ellenőrzésére, amint az teljes körűen hatályba lép;

Politikai párbeszéd és együttműködés, demokrácia, jogállamiság, jó kormányzás és alapvető szabadságjogok

13. javasolja, hogy az EU a Kazahsztánnal folytatott politikai párbeszédében következetesen helyezze előtérbe a jogállamiság, a demokrácia, az alapvető szabadságjogok és az emberi jogok kérdéseit;

14. felhívja Kazahsztánt az esetenként erőszakos társadalmi megmozdulások fényében, hogy tegyen proaktív és konkrét lépéseket a „Kazahsztán 2050" program végrehajtásakor a politikai, demokratikus és társadalmi reformok tekintetében, így többek között egyértelműen válassza szét a végrehajtó és a törvényhozói hatalmat, és vezessen be további fékeket és ellensúlyokat az alkotmányos rendszeren belül, összhangban az országnak az ENSZ, az EBESZ és Európa Tanács különböző eszközei értelmében meglévő nemzetközi kötelezettségeivel; ismételten kifejezi meggyőződését, hogy a Kazahsztán által megcélzott újfajta, erőteljesen a tudományra összpontosító növekedés nem tűnik megvalósíthatónak magas szintű oktatás, a lakosság többségének a lényeges modern szolgáltatásokhoz való hozzáférése, befogadó szociálpolitika, valamint a szociális kapcsolatok rendezett rendszere nélkül, különösen a gazdaság terén; üdvözli a „100 lépéses programot," amelyet az országban megvalósítandó sürgős reformok megkezdésére irányuló kísérletnek tart;

15. üdvözli az alkotmányos és közigazgatási reformok területén nemrégiben bekövetkezett pozitív fejleményeket és a civil társadalmi konzultációs fórum létrehozását; súlyos aggodalmát fejezi ki ugyanakkor a civil társadalmi szervezetekkel és azok tevékenységeivel foglalkozó, 2015-ben hatályba lépett büntető és közigazgatási törvénykönyvek korlátozó hatásai miatt;

16. felszólítja Kazahsztánt, hogy teljeskörűen hajtsa végre a 2016. március 20-i választások kapcsán az EBESZ és Demokratikus Intézmények és Emberi Jogok Hivatala nemzetközi megfigyelő missziója által tett ajánlásokat, amelyek szerint az országnak még mindig sok a teendője a demokratikus választásokra vonatkozó EBESZ-kötelezettségvállalások teljesítése terén; sürgeti a kazah hatóságokat, hogy ne korlátozzák a független jelöltek tevékenységeit; továbbá felszólít a polgárok választójogának tiszteletben tartására;

17. üdvözli Kazahsztán Velencei Bizottsággal folytatott együttműködését, és felhív a bizottság vonatkozó ajánlásainak teljes körű végrehajtására, különösen a demokratikus és az igazságügyi reformok terén;

18. üdvözli a jelenlegi igazgatási reformokat és további reformokat javasol, biztosítandó a ténylegesen független és pártatlan igazságszolgáltatást, továbbá hatékonyabb erőfeszítéseket ajánl a korrupció ellen valamennyi szinten folytatott küzdelem tekintetében; felszólít ugyanakkor a megerősített irányításra és reformra egy valóban független, korrupciómentes, a tisztességes eljáráshoz és a védelemhez való jogot tiszteletben tartó igazságszolgáltatással, továbbá fokozottabb és hatékonyabb erőfeszítéseket sürget a korrupció, a szervezett bűnözés és a kábítószer-kereskedelem elleni küzdelemben; felszólít a legfontosabb szociális ágazatok fejlesztésére, modernizálására és az azokba irányuló befektetésekre; hangsúlyozza, hogy az ország hosszú távú stabilitásához több figyelmet kell szentelni a periférikus régiók és a főbb városokon kívüli területek gazdasági és társadalmi fejlődésére;

19. nyugtázza a civil társadalmi párbeszédre szolgáló platformok meglétét; ismételten aggodalmának ad hangot a nem kormányzati szervezetekről szóló szabályozás miatt, amely aláássa függetlenségüket és működőképességüket; emlékeztet arra, hogy Kazahsztán fenntartható jövője szempontjából fontos egy aktív és független civil társadalom megléte; sürgeti a kazah hatóságokat, hogy minden körülmények között biztosítsák, hogy a kazahsztáni emberi jogi aktivisták és nem kormányzati szervezetek megtorlástól és bármiféle korlátozástól mentesen végezhessék legitim emberi jogi tevékenységüket, és ezáltal hozzájárulhassanak a társadalom fenntartható fejlődéséhez és a demokrácia megerősítéséhez; úgy

véli, hogy az MPEM magában foglalja a valódi civil társadalom fejlődésének fokozott támogatását is, és felszólítja a kazah hatóságokat, hogy ennek megfelelően lépjenek fel, illetve a Bizottságot, hogy fokozza a független nem kormányzati szervezetek fellépésének megerősítésére és megszilárdítására irányuló programokat;

20. felszólít, hogy szüntessék be a független újságírók, civil társadalmi aktivisták, szakszervezeti vezetők, emberijog-védők, a politikai ellenzék és más, véleményüknek hangot adó személyek igazságügyi üldözését, zaklatását és bebörtönzését, amely jelenség az elmúlt években erősödött, és amely annak megtorlásául szolgál, hogy e személyek gyakorolják a véleménynyilvánítás szabadságát és más alapvető szabadságjogaikat; felszólít a jelenleg börtönben lévő aktivisták és politikai foglyok teljes rehabilitációjára és azonnali szabadon bocsátására, valamint a mások mozgásával szembeni korlátozások feloldására; szorgalmazza, hogy vessenek véget az Interpol kiadatási eljárásaival való visszaélésnek, valamint a külföldi politikai ellenzék zaklatásának;

21. üdvözli Vlagyimir Kozlov prominens kazah aktivista és az Alga! ellenzéki párt vezetője 2016. augusztusi feltételes szabadságra bocsátását;

22. aggodalmának ad hangot a médiaszabadság, a véleménynyilvánítás szabadsága, a gyülekezési és egyesülési szabadság, valamint a vallásszabadság korlátozása miatt, amelyre többek között korlátozó szabályozás, nyomásgyakorlás, cenzúra és az aktivisták elleni büntetőeljárások révén kerül sor; rámutat arra, hogy a független média, a bloggerek és az egyes polgárok szólásszabadsága egyetemes érték, amelyet fenn kell tartani; ajánlja, hogy Kazahsztán az Európa Tanács normáit alkalmazza a jogrendszerében; tudomásul veszi Kazahsztánnak az ország nemzetközi tekintélyének javítása érdekében tett erőfeszítéseit, amelyet az asztanai EXPO-2017 legutóbbi megnyitása is jelzett; rámutat mindazonáltal arra, hogy ezeknek az erőfeszítéseknek ellentmond az eltérő véleményekkel szemben az elmúlt hónapokban mutatott szigorú fellépés és a civil társadalom elnyomása;

23. aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy a nemrégiben elfogadott büntető törvénykönyv és büntető eljárási törvénykönyv néhány rendelkezése korlátozza a véleménynyilvánítás szabadságát; ösztönzi Kazahsztánt e rendelkezések felülvizsgálatára, különösen, ami a rágalmazás bűncselekménnyé nyilvánítását illeti;

24. hangsúlyozza, hogy a tömegtájékoztatás és a véleménynyilvánítás szabadsága elengedhetetlen a demokrácia, a jogállamiság és az emberi jogok létrehozásához és megszilárdításához; sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy egyre ellenségesebb a független médiaorgánumokat övező légkör; aggodalmának ad hangot a médiára vonatkozó jogszabálytervezet miatt, amelynek célja az újságírókat az információik állami hatóságokkal való ellenőriztetésére kötelező szabályok végrehajtása; sürgeti a kazah hatóságokat, hogy a jogszabálytervezetből vonják vissza az ilyen módosításokat, és az oknyomozás és a tudósítás során biztosítsanak teljes függetlenséget az újságírók számára; felszólítja továbbá a kazah hatóságokat, hogy tartózkodjanak az állammal szemben kritikus online és offline médiához való hozzáférés helyi és külföldről történő korlátozásától; sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a rágalmazás továbbra is bűncselekménynek minősül Kazahsztánban, és hangsúlyozza, hogy ez a véleménynyilvánítás szabadságának fényében egyre súlyosabb problémát okoz az országban; aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy számos becsületsértési pert indítottak többek között egyébként is rendszeresen blokkolt hírcsatornák, illetve más, a kormányzati politikát kedvezőtlen színben feltüntető weboldalakkal szemben olyan állami tisztviselők és más nyilvános szereplők, akik különleges védelemben részesülnek, és erkölcsi kártérítésül jelentős összegeket követelnek állítólagos korrupciós vádak, kötelességszegés vagy egyéb, nekik nem tetsző kérdések miatt;

25. sürgeti a médiaszabadság, a véleménynyilvánítás szabadsága, a gyülekezési és egyesülési szabadság, valamint a vallásszabadság terén tapasztalható negatív trendek visszafordítását; ajánlja, hogy Kazahsztán az Európa Tanács normáit alkalmazza a törvényeiben; ezzel összefüggésben tudomásul veszi, hogy 2016-tól minden kazahsztáni nem kormányzati szervezet köteles bejegyeztetni magát a hatóságoknál, és a tevékenységéről évente tájékoztatást nyújtani, ami bekerül a nem kormányzati szervezetek kormányzati adatbázisába; hangsúlyozza, hogy ezt a lépést fel lehetne használni az átláthatóság ebben az ágazatban való fokozására; azonban aggodalommal tölti el, hogy az új követelmények gyarapítják a nem kormányzati ágazat már amúgy is szigorú beszámolási kötelezettségeit az állam felé, ugyanakkor az átláthatósági politikát a nonprofit és a nem kormányzati szektor tekintetében aránytalanul alkalmazzák, mivel az semmilyen más jogi személyre sem alkalmazandó; aggódik amiatt, hogy a be nem jegyzett egyesületekben való részvétel büntetendő, és hogy ha az új adatbázis számára nem szolgáltatnak információt, vagy ha „helytelen” információt szolgáltatnak, akkor az a szervezetek számára szankciókat vonhat maga után; sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a bejegyzett egyesületek tevékenysége a bíróságok által felfüggeszthető vagy megszüntethető, ha a nemzeti jog bármilyen csekély megsértésére is sor kerül;

26. aggodalommal jegyzi meg, hogy a terrorizmus elleni, nemrégiben elfogadott törvények – beleértve a terrorizmussal gyanúsítottaktól az állampolgárság megvonását javasló törvényt – a békés és legitim politikai ellenzék elnyomásához vezethetnek; sürgeti a kazah hatóságokat, hogy ne éljenek ezzel a szabályozással, mivel az korlátozhatja a szólásszabadságot, a vallás vagy meggyőződés szabadságát és a független igazságszolgáltatást, és az ellenzéki tevékenységek betiltásához vezethet;

27. tudomásul veszi, hogy a Kazahsztánról szóló, 2016 nyarán elfogadott záró megjegyzéseiben az ENSZ Emberi Jogi Bizottsága aggályait fejezte ki a büntető törvénykönyv 174. cikkének tágan megfogalmazott rendelkezései miatt, amelyek tiltják társadalmi, nemzeti vagy egyéb ellentétek „szítását", valamint a 274. cikk miatt, amely tiltja a „tudottan hamis információk terjesztését" és ezek használatát a véleménynyilvánítás szabadságának és a Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmánya által védett egyéb jogok indokolatlan korlátozására; sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy számos civil társadalmi aktivistát és újságírót vádoltak meg és börtönöztek be a büntető törvénykönyv fenti cikkei alapján; megjegyzi, hogy ide tartozik Maksz Bokajev és Talgat Ajan is, akik 5 éves börtönbüntetésüket töltik a 2016 tavaszán a kazahsztáni földreformról szóló békés tüntetésekben játszott szerepük miatt; sürgeti a kazahsztáni kormányt, hogy valamennyi ilyen fogva tartottat engedjen szabadon, és ejtse az ellenük felhozott vádakat;

28. felhívja Kazahsztánt a 2014-es szakszervezeti törvény és a 2015-ös munkaügyi törvény felülvizsgálatára és az ILO normáihoz való hozzáigazítására; emlékezteti Kazahsztánt, hogy teljes mértékben köteles megfelelni az ILO normák alkalmazásával foglalkozó bizottsága (2017-es, 2016-os és 2015-ös) következtetéseinek;

29. elítéli, hogy 2017 januárjában bírósági végzéssel megszüntették a Kazahsztáni Független Szakszervezetek Szövetségét (CITUK), mivel állítólag nem erősítette meg a 2014-es, korlátozó szakszervezeti törvény szerinti jogállását; emlékezteti a kazah hatóságokat, hogy független és pártatlan igazságügyi rendszert kell garantálni, és a független szakszervezetek – például a CITUK és annak tagjai – létezésének és működésének előmozdítása révén valódi szociális párbeszédet kell lehetővé tenni; hivatkozik az ILO normák alkalmazásával foglalkozó bizottságának a kazahsztáni helyzetről szóló 2017-es következtetéseire; sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy egy bíróság 2017. július 25-én sikkasztás és a szakszervezeti alapok felhasználásával kapcsolatos csalásban bűnösnek találta Larisza Harkovát, a CITUK elnökét, amely vádakat politikai indíttatásúnak tartanak; sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a bíróság önkényesen négy éves időtartamra korlátozta Harkova mozgásszabadságát, 100 óra közmunka kiszabása és az állami szervezetekben vezető pozíciótól való, öt évre szóló eltiltás mellett; felszólítja Kazahsztánt, hogy semmisítse meg az ítéletet és ejtse e vádakat;

30. sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy 2017 áprilisában és májusában két másik szakszervezeti vezetőt, Nurbek Kusakbajevet és Amin Jeleuszinovot két és fél, illetve két év szabadságvesztésre ítélték szintén politikai indíttatásúnak tekinthető vádak alapján; megjegyzi, hogy a három szakszervezeti vezetővel szemben hozott ítéletek csapást mértek a független szakszervezetek tevékenységére az országban;

31. rámutat Kazahsztán etnikai és vallási sokszínűségére, és hangsúlyozza a kisebbségek és a kisebbségi jogok védelmének szükségességét, különösen, ami a nyelvhasználatot, a vallás vagy meggyőződés szabadságát, a megkülönböztetésmentességet és az esélyegyenlőséget illeti; üdvözli Kazahsztán különböző közösségeinek békés egymás mellett élését;

32. felszólít az EU és Kazahsztán közötti éves emberi jogi párbeszéd alapos felülvizsgálatára annak hatékonyabbá és eredményorientáltabbá tétele érdekében; felhívja a kazah hatóságokat, hogy aktívan vegyen részt a párbeszédben és minden egyéb fórumon, hogy kézzelfogható előrehaladást érjenek el az ország emberi jogi helyzetében, különös figyelmet fordítva az egyes esetekre; emlékeztet arra, hogy garantálni kell a civil társadalom bevonását e párbeszédekbe és konzultációkba;

33. hangsúlyozza az ENSZ Emberi Jogi Tanácsának (UNHRC) egyetemes időszakos felülvizsgálati mechanizmusában való folyamatos részvétel szükségességét, különösen annak ajánlásai hatékony végrehajtásának céljából;

34. ragaszkodik ahhoz, hogy Kazahsztán megfeleljen az Egyesült Nemzetek Szervezetének Kínzás Elleni Bizottsága ajánlásainak, valamint az ENSZ kínzás elleni küzdelemmel foglalkozó különleges jelentéstevője 2009-es ajánlásainak;

2017. december 12., kedd

35. sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy az UNHCR felszólítása ellenére Kazahsztán eddig elutasította a 2011-es zanaozeni események független nemzetközi kivizsgálását;

36. üdvözli, hogy az ország az Európa Tanács több egyezményéhez is csatlakozni kíván;

37. sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy Kazahsztán se nem részes fele, sem pedig aláíró állama a Nemzetközi Büntetőbíróság Római Statútumának, és felszólítja annak aláírására és az ahhoz való csatlakozásra;

Nemzetközi kapcsolatok, regionális együttműködés és globális kihívások

38. üdvözli Kazahsztán együttműködő hozzáállását a nemzetközi kapcsolatok terén, amivel regionális és globális szinten is jelentősen hozzájárul a békéhez és a stabilitáshoz, például az iráni nukleáris megállapodásról szóló tárgyalások előmozdítása, a szíriai háború befejezésének átfogó megoldása céljából az asztanai felek közötti tárgyalások elősegítése, az ukrajnai konfliktus tekintetében tett diplomáciai erőfeszítései és az ázsiai párbeszédről és bizalomépítő intézkedésekről szóló konferencia kezdeményezése révén; ösztönzi Kazahsztánt, hogy a nemzetközi színtéren folytassa konstruktív szerepvállalását; e tekintetben üdvözli, hogy Kazahsztán felszólított a nukleáris fegyverek elterjedésének megakadályozása és a leszerelés révén a fegyveres konfliktusok fokozatos felszámolására, és egyetemes nyilatkozat megalkotását kezdeményezte a nukleáris fegyverektől mentes szabad világért; különösen üdvözli Kazahsztán azon döntését, hogy nem csatlakozik az uniós mezőgazdasági termékekre kivetett orosz importtilalomhoz, és ezt az ország EU-val folytatott párbeszéd és együttműködés fokozására irányuló szándékának konkrét és biztató jeleként ítéli meg;

39. rámutat Kazahsztán geostratégiai jelentőségére, és elismeri az ország többirányú külpolitikáját, amelynek baráti és kiszámítható kapcsolatok kiépítése érdekében kiemelt része jószomszédi kapcsolatok kiépítése és fenntartása Oroszországgal, Kínával, a vele határos közép-ázsiai államokkal és más partnerekkel, beleértve az USA-t és az EU-t;

40. elismeri, hogy Kazahsztán fontos szerepet tölt be a a kül- és biztonságpolitikában, nem utolsósorban azért, mert következetesen részt vesz a globális nukleáris leszerelés és biztonság előmozdításában, és 2017–2018-ban nem állandó tagja az ENSZ Biztonsági Tanácsának;

41. elismeri a Dáis és más, az ENSZ Biztonsági Tanácsa szerint terrorista szervezetek által Kazahsztánnal szemben támasztott biztonsági kihívásokat; rámutat, hogy a Közel-Keleten a külföldi harcosok között sok a kazah állampolgár; elismeri, hogy a jelenleg zajló afganisztáni konfliktus miatt Kazahsztán tovább destabilizálódhat, többek között vallási szélsőségesség, kábítószer-kereskedelem és terrorizmus révén; szorosabb együttműködésre szólít fel az erőszakos szélsőségesség és a terrorizmus elleni küzdelem terén, és rámutat, hogy a radikalizációt kiváltó okok kezelésének kell elsőbbséget élveznie; megjegyzi, hogy az MPEM 13. cikke a terrorizmusellenes intézkedésekre összpontosít, és döntő szerepet játszik különösen a jelenlegi nemzetközi környezetben;

42. megjegyzi, hogy Kazahsztán tagja az összes főbb regionális szervezetnek; úgy véli, hogy kellő kiindulási alapot teremt a közép-ázsiai régió biztonsági helyzetének stabilizálását célzó közös tevékenységekhez és a globális kihívások többoldalú megoldásainak megtalálásához Kazahsztán nemrégiben kivívott nemzetközi profilja, amely annak köszönhető, hogy olyan változatos nemzetközi szervezetekben elnökölt, mint az EBESZ, az Iszlám Együttműködési Szervezet (OIC), a Független Államok Közössége, a Sanghaji Együttműködési Szervezet és a Kollektív Biztonsági Szerződés Szervezete; ezzel összefüggésben üdvözli, hogy Kazahsztán egyértelmű nyilatkozatokat tett arról, hogy az eurázsiai gazdasági uniós (EAEU) tagsága nem fogja érinteni az EU-val fenntartott kapcsolatainak megerősítését;

43. javasolja, hogy az EU folytassa a közép-ázsiai regionális együttműködés támogatását, különös tekintettel a jogállamiságra, bizalomépítő intézkedésekre, a víz- és erőforrás-gazdálkodásra, a határigazgatásra, valamint a stabilitásra és biztonságra; e tekintetben támogatja Kazahsztán jószomszédi kapcsolatok előmozdítására, valamint arra irányuló erőfeszítéseit, hogy a stabilitást garantáló tényezővé váljon a régióban; felszólít a vízgazdálkodás, az energiaellátás és a biztonsági kérdések fenntartható, minden érdeket kielégítő közép-ázsiai rendezésére;

44. elismeri, hogy Kazahsztán vezető szerepet tölt be a közép-ázsiai régióban; sürgeti Kazahsztánt, hogy használja fel ezt a pozíciót a regionális szomszédokkal való pozitív kapcsolattartáshoz és tegyen lépéseket a regionális együttműködés felé;

Fenntartható fejlődés, energia és környezet

45. üdvözli Kazahsztán 2017 januárjában bejelentett harmadik modernizációs stratégiáját, amelynek célja, hogy az ország bekerüljön a világ 30 legfejlettebb országa közé;

46. üdvözli a nyersanyagoktól és az energetikai együttműködésről szóló megerősített fejezetet, amely nagyban hozzájárulhat az EU energiabiztonságához; emlékeztet arra, hogy Kazahsztán fontos szerepet játszik az EU energia-ellátójaként; felszólítja az EU-t, hogy aktívabb energiaügyi együttműködést folytasson és fokozza a párbeszédet Kazahsztánnal és más közép-ázsiai országokkal az EU energiabiztonságának megerősítése érdekében;

47. üdvözli az éghajlatváltozással kapcsolatos együttműködésről szóló fejezetnek az MPEM-be történő felvételét; felszólítja az EU-t, hogy továbbra is működjön együtt Kazahsztán kormányával, segítséget nyújtva számára az innovatív és fenntartható környezeti és ökológiai politikák azonosításában és fejlesztésében; emlékeztet arra, hogy Kazahsztánt nagymértékben érintik a világ két legpusztítóbb ember okozta környezeti katasztrófájának következményei, nevezetesen az Aral-tó kiszáradása és a szovjet időkben Szemelyben/Szemipalatyinszkban végzett nukleáris kísérletek; felszólítja a Bizottságot, hogy az Aral-tó megmentését célzó nemzetközi alap cselekvési programjának keretében technikai és pénzügyi téren egyaránt fokozza a kazah hatóságoknak nyújtott segítséget az Aral-tó medencéjében a vízgazdálkodás és vízvédelem jelentős javítása érdekében, valamint dolgozzon ki hatékony cselekvési tervet az egykori nukleáris övezet megtisztítása érdekében; üdvözli Kazahsztán részvételét a „Zöld Híd" elnevezésű önkéntes partnerségi programban; úgy véli, hogy a program stabil és hosszú távú alapot teremt majd a zöld beruházásoknak, az új technológiák átadásának és az innovációknak, valamint a szén-dioxid-mentes társadalomba való átmenetnek;

48. hangsúlyozza a környezeti szempontból fenntartható fejlődés elvei alkalmazásának szükségességét Kazahsztánban a kitermelés és az ország jelentős természeti erőforrásainak feldolgozása tekintetében; ezzel összefüggésben üdvözli, hogy az ország megfelel a nyersanyag-kitermelő iparágak átláthatóságára irányuló kezdeményezés (EITI) normáinak;

Kereskedelem és gazdaság

49. emlékeztet arra, hogy az EU az ország első számú kereskedelmi és beruházási partnere, valamint arra, hogy Kazahsztán az EU fő kereskedelmi partnere Közép-Ázsiában; reméli, hogy e kapcsolatok tovább erősödnek; megjegyzi, hogy Kazahsztán EU-ba irányuló exportjának 80 %-át az olaj és földgáz teszi ki; ismételten hangsúlyozza az ország EU-val folytatott kereskedelme nagyobb diverzifikációjának fontosságát; rámutat arra, hogy a kereskedelem és az emberi jogok pozitívan erősíthetik egymást, amennyiben adott a jogállami környezet; emlékeztet arra, hogy az üzleti közösségnek komoly szerepe van az emberi jogok, a demokrácia és a vállalati társadalmi felelősségvállalás pozitív ösztönzésében; hangsúlyozza, hogy a globális értékláncok hozzájárulnak a legfontosabb nemzetközi munkajogi, környezetvédelmi, társadalmi és emberi jogi normák előmozdításához, beleértve a munkahelyi egészségügyi és biztonsági szabályokat, az oktatási lehetőségeket, a pártatlan intézményeket és a korrupció csökkentését is;

50. üdvözli, hogy Kazahsztán 2016. január 1-jén csatlakozott a WTO-hoz, ami elősegítette az ország gazdasági és igazgatási modernizációját; megjegyzi, hogy Kazahsztán gazdasága nagymértékben a nyersanyagok és a szénhidrogének kitermelésén és exportján alapul; reméli, hogy a gyakorlatban teljes mértékben végrehajtásra kerül az az ambiciózus program, amely a gazdaság diverzifikálására – ebben az EU is fontos szerepet tölthet be – és az ország megreformálására irányul, és amely magában foglalja többek között a közigazgatás professzionalizálását és korrupcióellenes intézkedések bevezetését; felhívja a Bizottságot, hogy támogassa Kazahsztánt gazdasága környezetbaráttá és fenntarthatóvá tételében;

51. tudomásul veszi Kazahsztán amelletti elkötelezettségét, hogy közvetlen befektetések formájában teljeskörűen liberalizálja a tőke mozgását, és sajnálatának ad hangot amiatt, hogy az MPEM kereskedelmi és üzleti fejezete nem tartalmaz korrupcióellenes rendelkezéseket; úgy véli, hogy a pénzmosás kockázata növelésének elkerülése érdekében különös figyelmet kell szentelni a vállalatirányítás és a korrupció kérdésének a megállapodás végrehajtásának nyomon követése során;

52. üdvözli, hogy az MPEM alkalmazásának első évében Kazahsztán elkötelezettnek mutatkozott a megállapodás és a WTO szerinti kötelezettségeinek teljesítése iránt; felhívja Kazahsztánt, hogy teljesítse az MPEM szerinti, a szellemitulajdon-jogokkal kapcsolatos kötelezettségeit, egy regionális jogkimerülési rendszer alapján;

53. felhívja Kazahsztánt, hogy annak elkerülése érdekében, hogy drága ellentételezéseket kelljen fizetnie a WTO-s kereskedelmi partnereknek, a behozatali vámját teljes egészében igazítsa a WTO és az MPEM szerinti kötelezettségekhez, attól függetlenül, hogy részt vesz-e az Eurázsiai Gazdasági Unióban;

2017. december 12., kedd

54. felhívja Kazahsztánt, hogy csatlakozzon a kereskedelem-ellenőrzési és szakértői rendszerhez (TRACES) a hatékony egészségügyi és növényegészségügyi ellenőrzések lehetővé tétele érdekében, és hogy használja fel az EU és Kazahsztán közötti kétoldalú egészségügyi és növényegészségügyi bizonyítványokat;

55. tudomásul veszi az MPEM-ben a közbeszerzésre vonatkozóan rögzített általános ötéves átmeneti időszakot, és az építőipari tevékenységre vonatkozóan rögzített nyolcéves átmeneti időszakot, és várakozással tekint a kereskedelem fokozódására, amint ezen időszakok véget érnek; megjegyzi, hogy a közbeszerzés lényeges közpolitikai eszköz Kazahsztán számára;

o

o o

56. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak, a Bizottságnak, a Bizottság alelnökének/az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének, az EU közép-ázsiai különleges képviselőjének, a tagállamok kormányainak és parlamentjeinek, valamint Kazahsztán kormányának és parlamentjének.